

Asia: VN/32728/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtionvarainministeriölle

Ilmatar Energy Oy:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi (VN32728/2022)

Ilmatar Energy Oy kiittää mahdollisuudesta jättää lausunto asiassa.

Nyt kysymyksessä olevan lainsäädännön perusteena olevassa EU-asetuksessa todetaan: "Kansallisten toimien on kuitenkin oltava oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä, ne eivät saa vääristää investointisignaaleja..." Tämä tavoite ei toteudu nyt annetussa ehdotuksessa. Uusiutuvaan energiaan ja sen tuottamiseen keskittyvän yhtiön investoinnit (=tuuli- ja aurinkopuistot) toteutetaan lähes poikkeuksetta omina projektirahoitettuina osakeyhtiöinään, joiden rahoitus kilpailutetaan hankekohtaisesti. Erillisten puistoyhtiöiden hallinnointiin ja operatiiviseen tekemiseen (tasevastuu, tekninen hallinnointi, tradingtoiminta) liittyvät toiminnot rasittavat puiston kokonaan omistavan emoyhtiön tulosta eikä pelkkä puistoyhtiön tulos näin ollen anna oikeaa kuvaa sähköliiketoiminnan kokonaistuloksesta. Normaalissa elinkeinotulon verotuksessa konsernin kokonaistulos saadaan vastaamaan toiminnan tosiasiallista tulosta konserniavustuksen käytöllä. Nyt esitetyssä mallissa tämä ei ole mahdollista. Ehdotettu voittoveroa koskeva laki ei siis ole tasapuolinen vaan se kohtelee syrjivästi sen piirissä olevia yhtiöitä riippuen siitä, minkälaisessa yhtiörakenteessa toimintaa harjoitetaan tai minkälaisiin rahoitusratkaisuihin yhtiö on päätenyt investointiensa rahoittamiseksi. Voittovero, jos sellainen päädytään säätämään, tulisi kohdistaa tosiasialliseen sähköntuotanto- ja myyntiliiketoimintaan yksittäisten yhtiöiden asemesta tai sen soveltamisessa pitäisi olla

mahdollisuus käyttää konserniavustusta tai ilmoittaa veroa varten laskennallinen koko konsernin yhteenlaskettu sähköliiketoiminnan tulos.

Teimme itse nopean arvion ehdotetun veron vaikutuksesta omaan toimintaamme. Tarkastelussa on mukana kaksi kokonaan omistamaamme tuulipuistoa, joiden kaupallinen käyttöönotto tapahtuu alkukeväästä 2023. Mikäli vero määrätään HE:n mukaisesti yritystasolla eikä konsernitasolla, joutuvat kyseiset kaksi tuulipuistoyhtiötä maksamaan merkittävän määrän ehdotettua voittoveroa. Jos vero kohdistuisi tosiasialliseen sähköliiketoimintaan, jossa mukana olisi myös emoyhtiön sähköntuotannon ja sähkön vähittäismyynnin (emoyhtiö omistaa asiakkuudet ja kuluttaja-asiakkailla on vanhoja halpoja kiinteitä sopimuksia) tulot ja kustannukset, emme joutuisi maksamaan lainkaan kyseistä voittoveroa ensi vuodelta. Vero siis syrjii huomattavalla tavalla yhtiöitä, jotka ovat investoineet tuulivoima- tai aurinkovoimahankkeisiin erillisten tytäryhtiöiden kautta. Tämä investointirakenne on alalla vakiintunut tapa ja mahdollistaa kunkin hankkeen rahoituksen kilpailutuksen erikseen – myös riskienhallinnan kannalta rakenne on perusteltu, joten kysymys on nimenomaan liiketaloudellisista perusteista, joiden vuoksi kukin tuulipuisto on oma erillinen projektiyhtiönsä. Veron määrääminen nyt ehdotetulla tavalla tuo merkittävän ja ennakoimattoman lisärasituksen kyseisten projektiyhtiöiden kassavirtaan ja on tältä osin omiaan hidastamaan investointeja samalla kun se luo merkittäviä epävarmuuksia investointiympäristöön.

Investointien suunnittelussa hyödynnetään myös erilaisia pääomarakenteita ja osa tuotantolaitoksista on rahoitettu oman pääoman lisäksi vieraalla pääomalla – esimerkiksi osakaslainoilla. Sallittu voitto tulisi sen vuoksi laskea omistajalta hankkeeseen sitoutuneen oman ja vieraan pääoman yhteenlasketusta määrästä. Muussa tapauksessa voittovero syrjii sen kohteena olevia yhtiöitä sen perusteella, minkälainen rahoitusmalli investoinnille on aikanaan päätetty.

Muita yksittäisiä huomioita:

Meillä on toimintaa myös Ruotsissa, jossa ollaan säätämässä fossiilisten polttoaineiden alan voittoveroa koskevaa lainsäädäntöä ja Ruotsi vasta harkitsee hintakaton käyttöönottoa sähköliiketoiminnalle. Tämä tulee vaikuttamaan negatiivisesti Suomen houkuttelevuuteen uusiutuvan energian investointiympäristönä.

Ehdotettua verotuksen laukaisevaa rajaa (5 % oman pääoman tuotosta) ei voida mitenkään pitää ylisuuren voiton mittarina, vaan vero kohdentuisi myös yrityksen ”normaalin ajan” mukaisiin voittoihin. Veron tulee kohdentua vain sodan seurauksena syntyneisiin ”ylisuuriin” voittoihin. Ehdotetun veron määrää perustellaan sillä, että se leikkaa vähintään 90 % tuloista, jotka ylittävät 180 euroa megawattitunnilta. Tämä perustelu ei mitenkään huomioi sitä tosiasiaa, että uusiutuvan energian tuottajan tuotanto vaihtelee voimakkaasti ja samalla vaihtelee myös tuosta tuotannosta saatu hinta. Tuulivoimatuottaja ei saa omasta tuotannosta kuukauden spot keskihintaa, koska tuotannon noustessa hinta laskee ja tuottajan saama keskimääräinen hinta sen mukana. Vastaavasti tuotannon laskiessa hinta nousee ja tuulivoimatuottaja saattaa joutua tilanteeseen, jossa se joutuu

ostamaan markkinoilta kallista sähköä, jos tehtyyn investointiin liittyy ns. baseload-tyyppinen sähkönmyyntisopimus, jossa tuottaja on sitoutunut toimittamaan ostajalle kiinteän määrän sähköä kiinteään hintaan.

Näkemyksemme mukaan vero tulisi asettaa EU:n asetuksen mukaisesti vain kesäkuuhun 2023 asti nyt ehdotetun koko vuoden sijaan ja veron tulee olla ehdottomasti kertaluonteinen.

Sarsama Juha
Ilmatar Energy Oy